

N. 4255/2014: Άρθρο 4 - Ψηφοδέλτια – Σταυροί προτίμησης

Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από τέσσερις σταυρούς προτίμησης, προσμετράται υπέρ του συνδυασμού ως έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

Προεδρικό Διάταγμα 26/2012: Άρθρο 72: Περιεχόμενο ψηφοδελτίων – Σταυροί προτίμησης

10. Δεν λαμβάνεται υπόψη σταυρός προτίμησης, εάν ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της **δεν έχει μονογράψει στο ψηφοδέλτιο παραπλεύρως του σταυρού και δεν έχει αναγράψει στο ψηφοδέλτιο ολογράφως το συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης, που σημειώθηκαν σ' αυτό. Σ' αυτήν την περίπτωση το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού.**

Προεδρικό Διάταγμα 26/2012: Άρθρο 73: Αλλοιώσεις του περιεχομένου των ψηφοδελτίων

1. Ο εκλογέας δεν έχει το δικαίωμα να αλλοιώσει το περιεχόμενο του ψηφοδελτίου πέρα απ' όσα επιτρέπονται σύμφωνα με το εκλογικό σύστημα που κάθε φορά εφαρμόζεται. Κάθε αλλοίωση που γίνεται κατά παράβαση της διάταξης αυτής επάγεται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου.
2. Λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία που οπωσδήποτε σημειώνονται σε οποιαδήποτε πλευρά του ψηφοδελτίου, **επάγονται ακυρότητα, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας.**
3. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με **μολύβι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης** ή με **μελάνι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης**. Σταυρός προτίμησης που έχει σημειωθεί κατά παράβαση της παραγράφου αυτής δε λαμβάνεται υπόψη, με την επιφύλαξη της εφαρμογής και της προηγούμενης παραγράφου.

Προεδρικό Διάταγμα 26/2012: Άρθρο 74: Λευκά ψηφοδέλτια

6. Για τα λευκά ψηφοδέλτια εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 73. **Λευκό ψηφοδέλτιο με διαγραφές, εγγραφές ή διορθώσεις, που καθιστούν αμφίβολο το περιεχόμενό του, είναι άκυρο.**

Προεδρικό Διάταγμα 26/2012: Άρθρο 75: Εκλογικοί φάκελοι

4. Εκτός από την έντυπη επιγραφή ή γνώρισμα δεν αναγράφεται στο φάκελο τίποτε άλλο. **Στίγματα, σημεία ή λέξεις, σημειωμένες στο φάκελο, εφόσον θα κριθούν σαν διακριτικά γνωρίσματα, που ολοφάνερα παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, επάγονται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου που είναι μέσα στο φάκελο.**

Προεδρικό Διάταγμα 26/2012: Άρθρο 76: Ακυρότητα ψηφοδελτίων

Εκτός από την ακυρότητα των παραγράφων 3 του άρθρου 70, 1 και 2 του άρθρου 73, 6 και 7 του άρθρου 74 και 4 του άρθρου 75 το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις που ορίζονται περιοριστικά, δηλαδή, εάν: α) **εκτυπώθηκε σε χαρτί, που ολοφάνερα διαφέρει στο χρώμα απ' αυτό που χορηγήθηκε από το Δημόσιο** ή με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά στο χρώμα απ' αυτά που γενικά χρησιμοποιήθηκαν, β) **έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν φανερά** από τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 70, γ) **δεν είναι ακριβώς σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 2–6 του άρθρου 72,** δ) **βρεθεί στον ίδιο φάκελο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή άλλου συνδυασμού,** ε) **χρησιμοποιηθεί σ' εκλογικό τμήμα άλλης εκλογικής περιφέρειας και όχι αυτής, που αναγράφεται πάνω σ' αυτό και στ) βρεθεί σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τους όρους των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 75.**

ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ - ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΩΝ

Από τις σχετικές συνταγματικές διατάξεις και ρυθμίσεις της εκλογικής νομοθεσίας, αλλά και από τη νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, συνάγεται ότι κατά την κρίση των ενστάσεων κατά του κύρους των ψηφοδελτίων, επιβάλλεται η αποφυγή κάθε υπερβολής. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις που προβλέπουν ακυρότητα των ψηφοδελτίων κατά την ψηφοφορία πρέπει να εφαρμόζονται, μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, **όπου σαφώς προκύπτουν ελαττώματα που βάσιμα μπορεί να θεωρηθεί ότι οδηγούν στην παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας [...]** Επιπλέον, κρίνεται χρήσιμο να **διευκρινιστεί ότι δεν αποτελούν, κατά κανόνα, λόγο ακύρωσης από τις εφορευτικές επιτροπές ή σσονος σημασίας διαφορές των ψηφοδελτίων, οι οποίες ενδέχεται να οφείλονται σε:**

- συνήθεις τυπογραφικές αβλεψίες
- ασήμαντες αποκλίσεις από τις οριζόμενες διαστάσεις (στις οποίες η σχετική απόφαση αναφέρεται με τη λέξη «περίπου»), αναπόφευκτες άλλωστε κατά την κοπή των φύλλων του χαρτιού
- απλές παραλλαγές της απόχρωσης ή της ποιότητας του χαρτιού
- ατέλειες στην κοπή των πλευρών
- στίγματα ή ξίσματα, που επέφερε η εκτύπωση του μεγάλου όγκου των ψηφοδελτίων.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας αποτελεί **μόνο εκείνο το σημείο το οποίο, κατά τα διδάγματα της λογικής και της ανθρώπινης εμπειρίας, μπορεί να προσδιορίσει, αμέσως ή εμμέσως, του εκλογέα που ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο**. Σε περίπτωση αμφιβολίας, το ψηφοδέλτιο πρέπει να θεωρείται έγκυρο, ενόψει της συνταγματικής κατοχύρωσης του εκλογικού δικαιώματος. **Η έλλειψη μονογραφής του φακέλου από το Δικαστικό Αντιπρόσωπο δεν συνεπάγεται ακυρότητα (83 παρ. 1).**

- **Κενός φάκελος**
- **Φάκελος με περισσότερα του ενός ψηφοδέλτια (76 περ. δ'), ανεξαρτήτως αν είναι του ίδιου Συνδυασμού ή διαφορετικών, έγκυρα ή άκυρα (ΑΕΔ 11/2011, 26/2001, 40/1995)**
- Το ψηφοδέλτιο **δεν περιέχεται σε κανονικό φάκελο**
- Ψηφοδέλτιο **με σταυρό προτίμησης πράσινου, κόκκινου ή οποιουδήποτε άλλου χρώματος** - εκτός από το επιτρεπόμενο μπλε και μαύρο
- Ψηφοδέλτιο **κομμένο σε μια γωνία του (ΑΕΔ 38/1995) ή με σχίσσιμο που δεν οφείλεται στο άνοιγμα**
- Ψηφοδέλτιο **στο οποίο έχουν τραβηχτεί μια ή περισσότερες γραμμές (ΑΕΔ 38/1995 - γραμμή πλαγίως και καθέτως γραμμένη με μπλε στυλό)**
- Ψηφοδέλτιο **με παρένθεση μπροστά από όνομα υποψηφίου**
- Ψηφοδέλτιο **με αρχικά υποψηφίου ή αστερίσκο ή νύγμα (✓) αντί σταυρού ή κάθετη γραμμή ή δίσηση αντί σταυρού ή σταυρό και παύλα ή υπογράμμιση**
- **Ψηφοδέλτιο με σταυρό μέσα σε κύκλο ή σε άλλη θέση του ψηφοδελτίου και όχι αριστερά ή δεξιά του ονόματος υποψηφίου**
- Ψηφοδέλτιο **με «μουτζούρες» (ΑΕΔ 15/2021)**
- Έφερε **κηλίδα από μελάνη στο διάκενο μεταξύ ονόματος και επωνύμου υποψηφίου (ΣτΕ 1400/2000)**
- Έφερε το **χαρακτηριστικό γράμμα Χ στην οπίσθια πλευρά του (ΣτΕ 1322/2000)**
- Ήταν **διπλωμένο κατά ιδιόρρυθμο τρόπο (και όχι κατά τον συνήθη) (ΕΑ 10.070/82 ΕΛΔ 24, 113)**

ΕΓΚΥΡΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ: Ο τρόπος γραφής του σταυρού που μπορεί να οφείλεται στη **σπουδή, την ηλικία, την ελαττωμένη όραση** του ψηφοφόρου ή το μέσο που χρησιμοποίησε, δηλαδή, **σταυροί έντονοι, άτονοι, κακότεχνοι, μεγαλύτεροι ή μικρότεροι συνήθως** δεν συνεπάγονται ακυρότητα της ψήφου.

- Έφερε **σταυρό προτίμησης σημειωμένο κακότεχνα (ΑΕΔ 38/95)**, ο οποίος δεν έχει τις γραμμές του εντελώς κάθετες μεταξύ τους (ώστε το σημείο να μοιάζει με Χ) ή απόλυτα ευθείες ή τις τέσσερις πλευρές του ισομεγέθεις, ή με περισσότερες από μία προσπάθειες γιατί κατά την κοινή πείρα οι ιδιορρυθμίες αυτές και παρεκκλίσεις οφείλονται σε πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο γραφικός χαρακτήρας κάθε ψηφοφόρου, η όρασή του, η ηλικία του, η σπουδή κατά τη χάραξη και οι ειδικές αντικειμενικές και ψυχολογικές συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγεται η ψηφοφορία
- Έφερε **σταυρό χαραγμένο με μαρκαδόρο ή μολυβίδα**
- Ψηφοδέλτιο **με αποτύπωμα από σταυρό προτίμησης χαραγμένο σε προηγούμενο ψηφοδέλτιο**
- **Ψηφοδέλτιο με σταυρούς προτίμησης με διαφορετικό χρώμα μελανιού, αρκεί αυτοί να είναι συνολικά αποχρώσεων μπλε ή μαύρου χρώματος ή με διαφορετικό γραφικό χαρακτήρα (π.χ. ένας κανονικός και ένας κακοσχηματισμένος ή σε σχήμα «X»), εφόσον αυτά δεν συνδέονται με πρόθεση αποκάλυψης της ταυτότητας του εκλογέα**
- Ψηφοδέλτιο **με σταυρούς προτίμησης χαραγμένους σε διαφορετικές πλευρές, έναν δεξιά και έναν αριστερά από το όνομα κάθε υποψηφίου**
- Ψηφοδέλτιο **με τυχαίες και ανεπαίσθητες μελανιές**
- Ψηφοδέλτιο **με συνήθεις τυπογραφικές αβλεψίες, ασήμαντες αποκλίσεις από τις οριζόμενες διαστάσεις, ατέλειες στην κοπή των πλευρών, απλές παραλλαγές της απόχρωσης ή της ποιότητας του χαρτιού, στίγματα ή ξέσματα, από τη μηχανική εκτύπωση του**
- Έφερε **τυχαίες και ανεπαίσθητες μελανιές στην πίσω πλευρά**
- Έφερε **ανεπαίσθητα ίχνη από κραγιόν χειλέων**